

Nieuwsbrief Rheezermaten - juni 2021

Geachte heer/mevrouw,

Het was een wisselvallige en koude lente. Desondanks hebben we de werkzaamheden behoorlijk goed op kunnen starten dit voorjaar. Alle regen is voor de uitvoering soms lastig, maar voor de ontwikkeling van de natuur in het projectgebied wel goed. Inmiddels is het zomer, zijn de temperaturen gestegen en wordt er volop gewerkt. Graag nemen we u mee in de stand van zaken op dit moment en informeren we u over de geplande werkzaamheden tijdens de zomer en komend najaar.

Om het werk goed en veilig te kunnen uitvoeren vragen we alle gebruikers, bewoners en recreanten voldoende afstand te houden van de werkzaamheden. Graag attenderen we iedereen er op dat betreding van het werkgebied verboden is. Daarnaast vragen we de instructies, zoals tijdelijke omleidingen, te respecteren. Dit is voor uw eigen veiligheid en om ervoor te zorgen dat wij ons werk op een veilige en zorgvuldige manier kunnen doen, zonder onnodig risico's.

Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze nieuwsbrief, dan kunt u contact opnemen met omgevingsmanager Dinant Hommes. Hij is bereikbaar op 06-30389089 en per e-mail via d.hommes@bureauruimtewerk.nl. In geval van calamiteiten kunt u contact opnemen met de uitvoerder van de werkzaamheden Bert Bouwhuis, bereikbaar op 06-22993626.

In deze nieuwsbrief:

- *Werkzaamheden voorjaar*
- *Afronding fiets- en wandelpad Veldbrakenweg*
- *Planning zomer en najaar*
- *Archeologische vondsten*
- *Op de hoogte blijven van het project*
- *Bijlage "Zesduizend jaar oude eiken gevonden"*

Werkzaamheden voorjaar

Het meest in het oog springende onderdeel van het werk is de aanleg van de nieuwe hoofdloop van de Vecht. Meander 4 is inmiddels gegraven, de bestaande Vecht wordt op deze locatie nog gedempt. Het uitgraven van meander 5 - de grootste van alle nieuwe meanders - is gestart en verloopt voorspoedig. Veel zand dat hier vrijkomt wordt elders in het projectgebied weer gebruikt, bijvoorbeeld voor het dempen van bestaande delen van de Vecht. Inmiddels is ook het moerasgebied op de Heemser Hooilanden aangelegd; dat ziet er nu al fraai uit. Het moerasgebied op de Rheezerbrink wordt deze zomer gerealiseerd. Verder is gewerkt aan inrichting, afwerking en het inzaaien van delen van het gebied. Ook zijn er stuwtjes geplaatst voor toekomstig peilbeheer, zijn er een aantal recreatieve (uitkijk)punten aangelegd en worden maaiseldepots gemaakt voor toekomstig beheer van het terrein.

Afronding werkzaamheden fiets- en wandelpad Veldbrakenweg

In mei is het beton gestort voor het laatste deel van de werkzaamheden aan de fiets- en wandelpaden. Met deze derde fase (Veldbrakenweg) is over de volle lengte van Rheezermaten een nieuw fietspad aangelegd. Het pad is inmiddels uitgehard en momenteel vindt de laatste afwerking plaats, zoals het aanbrengen van grasbetonstenen en het afwerken van bermen. Zodra de omleidingsroute is verwijderd kan iedereen weer genieten van een fietstocht door het gebied; een mooie mijlpaal! Afgelopen periode zijn er berichten geweest in de media in verband met de toegankelijkheid van met name het wandelpad. Dit heeft onze aandacht, maar opgemerkt moet worden dat dit deel van het werk nog niet af is. Het betonpad is weliswaar gestort, maar de bermen zijn nog niet afgewerkt en ook de aansluitingen (poortjes/roosters/hekwerken) zijn nog niet gereed. Dat volgt de komende weken.

Bovenstaande afbeeldingen zijn gemaakt in mei 2021. Hierop zijn de werkzaamheden aan de Veldbrakenweg te zien.

Planning zomer en najaar

In de zomer wordt doorgedaan met het graafwerk aan meander 5. Daarnaast zal in de laatste weken voor de zomervakantie een zandzuiger te zien zijn in de Vecht. Deze boot zal in de nieuwe meanders het laatste zand wegzuigen, zodat de bodem over de volledige lengte de juiste hoogte krijgt. Het opgezogen zand wordt direct weer verwerkt in de dempingen. Rond de zomervakantie zullen de werkzaamheden plaatsvinden in het trilveengebied, zoals het dempen en verondiepen van sloten. Dit zijn maatwerkwerkzaamheden met extra aandacht voor de flora & fauna en worden in nauw overleg met Staatsbosbeheer uitgevoerd. Tijdens de bouwvak van 26 juli tot 15 augustus ligt het werk nagenoeg stil.

Archeologische vondsten

In de afgelopen maanden zijn bij graafwerkzaamheden in projectgebieden Karshoek-Stegeren en Rheezermaten meerdere eiken gevonden. Uit onderzoek blijkt dat de stammen uit Stegeren uit een korte periode, van ca 3.800 tot 3.500 v.Chr. komen en dus bijna 6000 jaar oud zijn! De boomstammen uit Rheezermaten worden momenteel onderzocht. De eiken uit het Vechtdal vormen een interessante sleutel tot de geschiedenis van de Vecht en de menselijke bewoning ervan. De bomen die gevonden zijn in Stegeren zijn waarschijnlijk te herleiden tot de komst van de eerste boeren in het gebied en de door hen veroorzaakte ontbossing. Enkele bomen stammen uit de ijzertijd en de vroege middeleeuwen. We weten nog niet of de bomen van Rheezermaten hetzelfde beeld laten zien. Lees voor meer informatie de bijlage bij deze nieuwsbrief (“Zesduizend jaar oude eiken gevonden”).

Op de hoogte blijven van het project

Naast de nieuwsbrief kunt u ook op andere manieren op de hoogte blijven van de werkzaamheden. Op de projectwebsite van waterschap Vechtstromen is informatie over het project Rheezermaten te vinden (www.vechtstromen.nl/rheezermaten). Op onze Facebookpagina Vecht Hardenberg-Rheezermaten plaatsen we regelmatig een update met foto's en filmpjes van de werkzaamheden (www.facebook.com/rheezermaten). Heeft u ook mooie foto's of filmpjes uit het gebied voor op onze pagina's? Deel deze dan met omgevingsmanager Dinant Hommes, zijn contactgegevens vindt u in de inleiding van deze nieuwsbrief.

Bovenstaande afbeelding is afkomstig van Freddy Goosselink (mei 2021), hierop zijn de werkzaamheden bij meander 5 goed te zien.

“Zesduizend jaar oude eiken gevonden”

In de afgelopen maanden werden bij graafwerkzaamheden in projectgebieden Karshoek-Stegeren en Rheezermaten tientallen eiken aangetroffen. De vondst werd gemeld bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) in Amersfoort. In goed overleg met het waterschap konden van iets meer dan 70 bomen monsters voor onderzoek gezaagd worden. Graag laten we weten wat er inmiddels bekend is over deze subfossiele bomen.

Er bestaat een speciaal woord voor de resten van bomen die worden gevonden bij het afgraven van veen, zand en klei. Die worden al eeuwenlang kienhout genoemd. Het hout is vaak duizenden jaren oud, maar doordat het omgeven wordt door zuurstofloos grondwater is het nooit verrot. Tijdens de grootschalige ontginning van de Fries-Drentse veengebieden in de zeventiende tot en met twintigste eeuw werd het in grote hoeveelheden aangetroffen. Meestal ging het daar om dennenhout. Tegenwoordig is kienhout, in de meeste gevallen eik, door het geringe aanbod kostbaar. Takken zijn geliefd bij mensen met een aquarium. Dikkere stammen vinden aftrek bij kunstenaars en meubelmakers. Kienhout is echter ook van grote betekenis voor de wetenschap. Het helpt bij de datering van cultureel erfgoed, de verzameling van hydrologische en klimaatgegevens en de reconstructie van het natuurlijke landschap in het verleden.

Intussen zijn van 38 bomen de resultaten binnen van het dendrochronologisch onderzoek, alle van de vindplaats Karshoek. De dendrochronologie of boomtjkdkunde is een absolute dateringsmethode waarbij gebruik wordt gemaakt van de unieke opeenvolging van individuele jaarringen. Een jaarring is de optelsom van de relatief wijde cellen van de lente en de nauwere die in de zomer worden gevormd. In een jaar met goede groeiomstandigheden vormt zich namelijk een brede jaarring, in een slechter jaar met bijvoorbeeld een vroeg invallende winter of een overstroming een smalle. Iedere boomstam laat een eigen patroon van dikkere en dunnere jaarringen zien: een soort streepjescode die een afspiegeling vormt van de wisselende groeiomstandigheden door de jaren heen. Als bomen in een regio onder dezelfde klimatologische en hydrologische omstandigheden groeien, lijken hun jaarringen sterk op elkaar. Door de breedtes vast te leggen voor lange overlappende reeksen jaarringen uit levende bomen, bomen verwerkt in oude gebouwen, delen van bomen gevonden tijdens opgravingen en subfossiele bomen uit venen kan voor een specifiek gebied een jaarringkalender worden gemaakt. Het patroon van een oud stuk hout kan worden vergeleken met deze kalender en zo tot op het jaar nauwkeurig worden gedateerd. Voor Nederland beschikken we over een standaardkalender van de eik, die teruggaat tot ruim 8400 jaar geleden.

Heel opmerkelijk is dat vrijwel alle boomstammen uit Stegeren stammen uit een korte periode, van ca 3.800 tot 3.500 v.Chr. Ze zijn dus bijna zesduizend jaar oud! Het is verleidelijk om een relatie te leggen met de komst van de eerste boeren in het gebied en de door hen veroorzaakte ontbossing. Enkele bomen stammen uit de ijzertijd en de vroege middeleeuwen. We weten nog niet of de bomen van Rheezermaten hetzelfde beeld laten zien. De eiken uit het Vechtdal zijn om twee redenen belangrijk. In de eerste plaats vormen ze een aanvulling op de Nederlandse jaarringkalender. In de tweede plaats vormen de bomen een interessante sleutel tot de geschiedenis van de Vecht en de menselijke bewoning ervan.